

*Скибіцька Тетяна
Науковий керівник – викл. Лісова Наталія*

ПРИНЦИП ZERO WASTE ЯК ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНО ДРУЖНЬОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

На сьогоднішній день сучасна людина споживає в рази більше, ніж її предки. Щороку обсяги споживання зростають, а разом з ними зростає і кількість відходів. В даний час проблема забруднення є не просто труднощами, це вже екологічна катастрофа глобального характеру, яку необхідно терміново вирішувати. Частина країн вже зробили певні кроки після усвідомлення всієї небезпеки забруднення побутовими відходами, але в більшості країн ситуація не змінюється.

Zero Waste – це модний еко-тренд, який закликає до усвідомленого та відповідального споживання. Згідно з принципами філософії «побуту без відходів» кожна людина може змінити світ, роблячи його чистішим і безпечнішим, створюючи якомога менше сміття. Звучить складно, але на практиці це цілком реально.

Термін Zero Waste («нуль відходів») з'явився не у американських еко-блогерів, а прийшов з економіки. Принципи циклічності є базовими у виробництві і зводяться до замкнутого процесу: проектування продукту, виробництво, споживання, видалення або утилізація, відновлення або повторне використання. Все просто і логічно, будь-яка річ, пройшовши шлях створення і використання, рано чи пізно виявляється в смітті. У підсумку, нескінченний потік відходів і непотрібних речей заповнює особистий простір і планету.

«Zero waste» — це моральна, економічна, ефективна і далекоглядна ціль, спрямована на зміну способу життя людей та заохочення до створення стійких природних циклів, де всі надлишкові матеріали призначені для того, щоб стати ресурсами для інших [2].

«Zero waste» має на меті розробку та управління продуктами і процесами для уникнення та усунення обсягу і небезпеки відходів та матеріалів. Важливим є збереження та відновлення всіх ресурсів, а не їх спалення чи поховання.

Життя без сміття має очевидні й необхідні переваги, коли йдеться про вплив на довкілля: зменшує забруднення та заохочує консервування. Але переваги життя без сміття виходить за межі екологічних питань. У межах житла воно, беззаперечно, підвищує рівень життя його мешканців. Необізнані люди можуть вважати, що життя без сміття потребує додаткового часу й додаткових коштів, але ці припущення далекі від правди [3].

Український бренд Ksenia Schnaider вже кілька сезонів поспіль працює з технікою повторного використання вінтажних речей для створення нових моделей, яка є частиною концепції Reduce-Reuse-Recycle (споживати менше – використовувати повторно – переробляти). Найвідоміші в світі українські джинси Demi-denims, які навіть скопіював бренд Mango, зшиті зі старого деніму. В останній колекції Ксенія зайнялася переробкою спортивних олімпійок, випустивши лінійку одягу зі старих спортивних речей □4□.

Філософія Zero Waste актуальна та поширена в соціальних мережах, допомагає людям зберегти якість води, ґрунту, повітря, позитивно впливає на проблеми змін клімату. Рациональне користування речами та продуктами зменшує об'єм сміття, довкілля зберігається чистим. Даний стиль життя позначають хештегами: #zerowaste збігається з теоріями «мінімалізму» (#minimalism), простого життя (#simplelife), також сюди можна додати відмову або максимальне зменшення використання пластикових речей (#plasticfree), що спонукає до #eco та #ecofriendly #gogreen рухів □5□.

Відмова не повинна змушувати людей почуватися не комфортно в соціумі. Вона покликана змусити замислитися над щоденними рішеннями, над непрямим споживанням, частиною якого ми є, та над силою, яку маємо, об'єднавши зусилля громади. У той час, як індивідуальний акт відмови не змусить сміття зникнути, він створює попит на альтернативи. Концепція відмови базується на силі спільних дій: якщо всі відмовлятимуться від готельних безкоштовних зразків □ їх перестануть пропонувати, якщо всі відмовляться від чеків □ їх перестануть друкувати. Наприклад, у авторизованих пунктах продажу і мережах готелів є

можливість отримати чек і квитанції на електронну пошту замість роздруківок. Тож можна відмовитися від багатьох непотрібних речей □1□.

Є безліч мобільних додатків які допомагають орієнтуватись під час поводження з відходами. Так, goRecycle □ це мапа, на якій визначено пункти прийому технологічних відходів, а саме ламп та батарей. Recycle Paradise □ це гра англійською мовою, з якою як діти, так і дорослі навчаються роздільному збору. Гравець має розподілити конкретне сміття, наприклад, шматок скла або кришку з-під напою, в один із 4 контейнерів: для паперу, скла, пластика та виробів із металу. Допомагає гравцю муха Рінія. Другий тип гри допоможе дитині розвинути пам'ять. За її умовами потрібно на швидкість знайти пари зображень. Trash-It, з цим додатком англійською мовою все просто: слід фотографувати те, що йде у смітник, а машинний інтелект (як вказано розробниками) підкаже, чи це підходить для компосту, загального сміття, електронних відходів або може йти на переробку. Якщо програма сумнівається у типі відходів, то відобразить це у відсотках.

Smart Recycle □ цей додаток англійською мовою, нагадує попередній, але в ньому ще є й текстовий перелік відходів, які підлягають сортуванню, йдуть у компост або їх можна викинути на смітник. Ви завантажусте світлинку з зображенням відходів, які плануєте викинути, а Smart Recycle аналізує їх та вказує на тип відходів

Важлива роль і громадських організацій. Наприклад, Україна БЕЗ сміття @NowasteUkraine □6□ □ це громадська організація з 2015 року працює над тим, щоб надати системні можливості для українців розділяти свої побутові відходи і тим самим зменшувати негативний вплив на навколишнє середовище. Організація прагне відкрити громадські станції сортування відходів у всіх українських містах, щоб люди через практику сортування могли сформувати в собі нові корисні звички. Місія організації – навчити людей відповідальній культурі поводження з відходами і зупинити захоронення сміття на звалищах.

Минуле змінити неможливо, але ми можемо сфокусуватися на майбутньому. Майбутнє життя без сміття □ це те, чого потрібно вчити дітей, і те, що плануємо залишити по собі. І дорослі повинні зробити вибір: передати дітям у спадок речі або передати їм знання та навички, необхідні для спрощення побудови екодружного майбутнього.

Знадобиться якийсь час, щоб люди зрозуміли, що безсміттєвість не позбавляє наше життя радощів, а звільняє в ньому місце для того, що є насправді важливе. Якщо навіть одній маленькій оселі потрібен час, щоб позбутися відходів, то звісно, і суспільству загалом знадобиться час для сприйняття й запровадження цієї ідеї, усвідомлення її економічного потенціалу. Нині життя без сміття розглядають, як стратегію поводження з відходами, а завтра воно може вбачатися як економічна можливість. Те, що сьогодні масово викидають на смітник і розглядають з почуттям огиди, вини та непевності, натомість розглядатиметься □ як це й має бути – як джерело цінних ресурсів. Нині відходи утворюються через недостатнє планування, непродуманий дизайн й інфраструктуру, а завтра це підкорятиметься простим і зрозумілим схемам дій і відображатиме ефективне поводження з ресурсами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрейцев Володимир Іванович. Право екологічної безпеки./: Навч. та наук.-практ. посіб. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка — К. : Знання-Прес, 2002. — 332с.
2. Качинський Анатолій Броніславович. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення. - К., 2001. — 311с
3. Катрін де Сільгі. История мусора. От средних веков до наших дней /; пер. з франц., Зингер Г.: Текст, 2011.□288с.
4. Електронний ресурс/ Режим доступу: <https://pravdatut.ua/news/najbilsha-v-yevropi-rozdribnamerezha-z-torgivli-odyagom-h-m-prodavaty-me-vintazhnyj-odyag-ta-sekon-hend>
5. Електронний ресурс/ Режим доступу: <https://www.the-village.com.ua/village/service-shopping/style-things/261117-rechi-etichna-ekomoda>
6. Електронний ресурс/ Режим доступу: https://www.facebook.com/pg/NowasteUkraine/about/?ref=page_internal